

Lokaal beleid: gezinnen in opmars?

Dirk Luyten
16 mei 2008

Een besluit als inleiding

- Gezinnen zijn binnen lokale besturen duidelijk in opmars
- Het lokaal gezinsbeleid is versplinterd en gefragmenteerd
- Wat dikwijls ontbreekt is een geïntegreerde visie op gezinsbeleid

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen

16 mei 2008

2

Toelichting bij onze analyse

- Vak Vlaams en lokaal gezinsbeleid in bacheloropleiding gezinswetenschappen
- Student krijgt één gemeente toegewezen
- Meer dan 250 rapporten met info van de 150 grootste Vlaamse gemeenten

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen

16 mei 2008

3

Het gezinsbeleid verschuift

- Van verzorgingsstaat naar verzorgingsstad
- Rol lokale besturen in gezinsbeleid neemt toe
  - Vooral operationeel
  - Kan ook innoverend zijn
- Stimulerende invloed van Vlaams en federaal beleid op lokaal gezinsbeleid zeer duidelijk

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen

16 mei 2008

4

Gezinsbeleid in lokale plannen

- Gezinsbeleid zelden een apart hoofdstuk of paragraaf in de algemene beleidsnota's
- Veel meer aandacht voor losse gezinsthema's en voor sectorale plannen die betrekking hebben op gezinsbeleid
  - Lokaal beleidsplan kinderopvang (84 %)
  - Opvoedingsbijstand moet in LSB
- Waarom niet alles meer samenbrengen?

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen

16 mei 2008

5

Gezinsbeleid in lokale plannen

- Zelfde beeld in de eerste Lokaal Sociaal Beleidsplannen
  - Gezin als thema: minder dan 5 %
  - Kinderopvang, jeugd (sociaal) en opvoedingsondersteuning: 62 %

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen

16 mei 2008

6

Lokaal gezinsbeleid: de acties

- Publicatie geeft overzicht van gezinsgerichte acties in lokale besturen
- We zien ook gezinsonvriendelijke regels

Lokaal gezinsbeleid: de acties

- Heel wat gemeentelijke gezinspremies
- Veel aandacht voor kinderen en jongeren
  - Bijzondere en toenemende aandacht kinderopvang
  - Veel aandacht jeugdbeleid en spelen
  - Kinderopvang en jeugdbeleid gestructureerd beleid
  - Opvoedingsondersteuning komt op

Lokaal gezinsbeleid: de acties

- Bij zorg blijven gezinszorg en thuisdiensten constanten
- Combinatie arbeid en gezin
  - Vooral vertaald naar kinderopvang
  - Opkomst van diensten
- Nieuwe demografische gezinspolitiek
  - Aantrekken van jonge gezinnen (fiscaliteit!)

Lokaal gezinsbeleid: de acties

- Kwaliteit van het gezinsleven krijgt minder aandacht
  - Uitzondering: opvoedingsondersteuning
- Ook minder aandacht voor thema's als
  - Gelijke kansenbeleid mbt gezin
  - Non-discriminatie tussen samenlevingsvormen

Gezinsonvriendelijk

- Bedragen leefloon (éénouderval)

Categorie	Maand	Eq.ver.
Samenwonende	€ 455,96	66,7
Alleenstaande	€ 683,95	100,0
Persoon met gezin	€ 911,93	133,3

Gezinsonvriendelijk

- Mag ik gaan samenwonen in mijn sociale woning?
  - Alleenstaande sociale huurder
  - Zwangere vrouw met twee kinderen komt inwonen
  - Opzeg en dreiging uithuiszetting door SHM
    - Samenstelling van gezin vastgesteld bij aanvang contract
    - Appartement is te klein

Gezinsonvriendelijk

- Kangoeroewonen
  - Wat: oudere(n) en jong gezin elk in eigen woongedeelte onder één dak
  - Stedenbouwkundig niet te onderscheiden van meergezinswoning
  - Zeer strikte interpretaties en weigeringen

Participatie en ondersteuning

- Lokaal gezinsbeleid kan worden ondersteund door netwerken en raden
- Verschillende gemeenten hebben gezinsraad
  - Soms één van de oudste adviesraden
  - Verschijnt hier, verdwijnt daar, samenhang andere raden

Participatie en ondersteuning

- Waarom niet samenvoegen in één gezinsraad?
  - Lokaal overleg kinderopvang (93 %)
  - Lokaal overleg opvoedingsondersteuning
  - Andere gezinsthema's

Aandachtspunten

- Het lokaal gezinsbeleid in opmars maar het mag minder gefragmenteerd en meer gestructureerd
- Meer ordening in de plannen
  - Gezinsbeleid aparte paragraaf in LSB-plan?
- Een meer institutioneel beleid
  - Nieuw elan gezinsraad, verantwoordelijke schepen,...

Aandachtspunten

- Een expliciet lokaal gezinsbeleid
  - Spaarzaam omgaan met het begrip
  - Gericht op het ondersteunen van het functioneren van gezinnen
- Invoeren van een eenvoudige gezinstoets
  - Met aandacht voor participatie
  - Inschatting van het effect van de maatregel op het functioneren van gezinnen

Wat is het effect van de beleidsmaatregel op het functioneren van gezinnen?

	Faciliteren	Neutraal	Bemoeilijken
Samenwonen van partners			
Kwaliteit van de partnerrelatie			
Kinderen krijgen			
Kinderen hebben			
Kinderen opvoeden			
Intergenerationeel zorgen voor			

Gezinsbeleid

- Het samenleven en de gezinssolidariteit vermindert risico's op heel wat vlakken
  - Armoede, gezondheid, zorgen, wonen
- We hebben er veel baat bij om het gezin als solidariteitsmechanisme te ondersteunen
- Lokaal niveau inzake Gezinsbeleid zeer belangrijk:
  - Geen slok op de borrel: veelal de borrel!